

Budowanie relacji jako priorytet edukacji zdalnej¹

Pracując z uczniami w warunkach zdalnego nauczania zastanawiamy się co jest w tej chwili najważniejsze. Na co położyć największy nacisk. Autorzy opracowania „Edukacja w czasach pandemii wirusa Covid-19” wysuwają tezę, że priorytetem powinno być dla nas budowanie relacji. Tak samo zresztą powinno być w edukacji stacjonarnej, w chwili obecnej mamy jeszcze utrudnione zadanie. Mówiąc o relacjach musimy uwzględnić relacje nauczyciel-uczeń, nauczyciel-rodzina ucznia oraz relacje rówieśnicze w zespole klasowym oraz innymi rówieśnikami. Obowiązkiem nauczyciela stają się budowanie relacji, nawet zapośredniczonych, gdyż w obecnej sytuacji grozi nam całkowita ich utrata.

Na zbudowanym fundamencie relacji możemy budować dalej. W drugiej kolejności musimy zadbać o odpowiednie wsparcie społeczne oraz budowanie odporności dziecka, rozumianej jako umiejętność prowadzenia normalnego życia mimo wielu szkodliwych czynników. Chodzi o to, żeby nie zaostrzyły się trudności już wcześniej doświadczane przez uczniów oraz nie pojawiły się nowe.

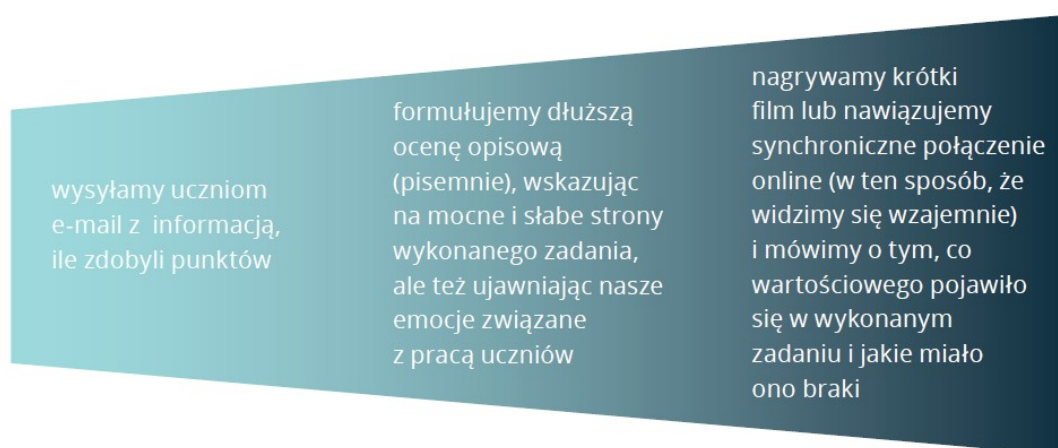
Autorzy uważają, że uczniowie będą gotowi do nauki, kiedy znajdą się w sieci pozytywnych relacji oraz względnego poczucia bezpieczeństwa.

¹ Opracowano na podstawie: Pyżalski, J. (red.) (2020). Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19. Z dystansem o tym, co robimy obecnie jako nauczyciele, Warszawa: EduAkcja

Jak zatem dbać o relacje? Prof. Pyżalski zwraca uwagę, że dobre relacje buduje się poprzez właściwą komunikację. Myśląc o komunikacji zapośredniczonej zazwyczaj przychodzi nam do głowy komunikacji pozbawiona kontaktu „twarzą w twarz”. Tymczasem formy komunikacji zapośredniczonej są różne i różnie można ją wykorzystać w edukacji zdalnej. W zależności od tego co chcemy osiągnąć, możemy skorzystać z wielu kanałów. Możemy użyć formy pisanej lub skorzystać z komunikatora wideo, możemy zostawić wiadomość np. w formie maila lub rozmawiać synchronicznie np. na czacie.

Relacja nauczyciel-uczeń

Wiele badań wskazuje, że poprawna relacja nauczyciel-uczeń jest kluczowa dla globalnego rozwoju tego drugiego. Tak samo dzieje się w przypadku nauczania zdalnego, jednak relację w takich warunkach jest znacznie trudniej budować. Świadomość wagi tej relacji oraz refleksja na temat komunikacji zapośredniczonej pozwala jednak osiągnąć zamierzony cel. Profesor Pyżalski podaje konkretny przykład.

To od nas zależy, który ze sposobów wykorzystamy. Pamiętać jednak należy, że ten trzeci sposób nie zawsze jest najlepszy. Wszystko zależy od tego, co chcemy osiągnąć. W artykule znajdziemy też inne sposoby podtrzymania relacji z uczniem:

- powracamy z uczniami do doświadczeń sprzed pandemii, np. wspólnych wyjazdów klasowych,
- przypomnijmy uczniowi wcześniejsze pozytywne doświadczenia, jego osiągnięcia, sytuację w której komuś pomógł, coś wymyślił,
- pokażmy uczniów kawałek naszej codzienności i zachęćmy by zrobili to samo,

- bądźmy dla uczniów dobrym przykładem, udzielmy rad, podzielmy się swoimi pomysłami jak dbamy o siebie w czasie izolacji,
- niech w naszej komunikacji z uczniami dominuje dobry humor.

Relacje rówieśnicze

Dla zespołu klasowego ważne jest, żeby funkcjonował jako społeczność, jednak w wielu klasach tak się nie dzieje. Obecna sytuacja powoduje, że uczniowie albo nie spotykają się offline albo spotykają się w bardzo ograniczonym zakresie. W chwili obecnej najistotniejsze jest, abyśmy przy pomocy dostępnych narzędzi integrowali klasę. Podczas budowania relacji rówieśniczych należy pamiętać, że uczniowie prezentują różny poziom umiejętności komunikacyjnych oraz w różny sposób odnajdują się w zaistniałej sytuacji. W publikacji znajdziemy kilka sposobów pracy z zespołem klasowym:

- proponujemy zadania wymagające pracy w parach lub grupach; pary lub grupy tworzymy poprzez losowanie, żeby uczniowie mieli możliwość współpracy z różnymi osobami; zadanie natomiast musi wymagać realnej współpracy, a nie sklejenia w całość pracy poszczególnych uczniów,
- wprowadźmy elementy edukacji rówieśniczej, uczeń lub grupa uczniów może przygotować zajęcia dla całej klasy,
- celebруем urodziny, imieniny a także inne święta,
- dbajmy o netykietę podczas spotkań online lub komunikacji pisemnej uczniów, ustalmy zasady i egzekwujemy je.

Relacja nauczyciel-rodzina

Obecna sytuacja zmusza nas do innego spojrzenia na relacje nauczyciel-rodzina ucznia. Może też być szansą na nowe otwarcie w tejże relacji. Musimy pamiętać o czterech pojawiających się tutaj składowych:

- ustalenie wspólnych celów, sposobów działania,
- przepływ informacji,
- ciągła komunikacja,
- udzielanie sobie wzajemnie wsparcia.

Zacznijmy od przypomnienia sobie wspólnego celu, którym jest dobro dziecka. Zainicjujmy kontakt. Zapytajmy rodziców jak sobie radzą, czy mają jakieś trudności, wspólnie przedyskutujmy sposoby uczenia się i przyswajania danego materiału. Ostatnią składową jest udzielanie sobie wzajemnie wsparcia. Nie chodzi tutaj o profesjonalną terapię, ale o zainteresowanie się sytuacją rodzinną oraz zwykłą rozmowę.

Podsumowując- budowanie relacji jest tak samo ważne jak podczas nauczania stacjonarnego. Wyzwaniem jest natomiast sposób ich budowania oraz świadome korzystanie z dostępnych kanałów komunikacji zapośredniczonej.

opracowały:
Aleksandra Badowiec-Kurdyn
Katarzyna Poniatońska